

En verden uden for folkeoplysningsloven

Mange aftenskoler føler sig sat i verden alene for at tilbyde folkeoplysende voksenundervisning med tilskud med de begrænsninger, der følger deraf. Men der gemmer sig også muligheder for at tjene penge uden at holde sig på folkeoplysningslovens smalle sti.

Af Robin Kristiansen, Konsulent

En aftenskole er en slags virksomhed. En særlig slags, for det er jo en forening, der har som formål at tilbyde folkeoplysende voksenundervisning under folkeoplysningsloven. Sådan står der og bør der også stå i aftenskoleforeningens formålsparagraf. Og så er linjen lagt, selv om lovgiverne i den grad har inkorporeret markedstænkning i loven. Alle aftenskoler i kommunen skal slås med hinanden for at få den største del af kagen, mens kommunen roligt ser til, for uanset aftenskolernes anstrengelser bliver kagen ikke større, end kommunen har lyst til.

Imidlertid har mange aftenskoleforeninger tilføjet ordet "primært" foran den folkeoplysende virksomhed i deres formålsparagraf, og det giver mulighed for, at foreningen i overensstemmelse med formålsparagraffen også kan lave andre former for virksomhed. Der er dog ingen tvivl om, at hovedformålet skal være den folkeoplysende virksomhed, hvis man ikke skal rage uklar med den kommune, der godkender foreningen.

Økonomien trykker

I mange kommuner kniber det med at få økonomien til at løbe rundt, og så sparer man, hvor det er lettest, og det er ofte på aftenskoleområdet. Det betyder, at for eksempel tilskud til pensionisters og efterlønsmodtageres deltagelse i aftenskolekurser er sparet væk. Også selve grundtilskuddet til aftenskolerne er blevet generelt mindre, og det betyder, at skolernes tilskud ikke kan dække den brøk, der gælder for tilrettelæggelsesformen. Hvis man laver almene kurser, er den maksimale tilskudssats til lærerlederløn på en tredjedel, men hvad hjælper det, hvis aftenskolens tilskud ikke dækker denne tredjedel, fordi skolen har en større aktivitet end tilskuddet kan dække. Det betyder jo, at deltagerbetalingen bliver sat i vejret, og så nærmer vi os sagens kerne.

Tilskud forpligter

Hvis skolen tilbyder undervisning, hvortil der bare er selv en lille del tilskud, så gælder også alle de begrænsninger, der er i loven. Det er for eksempel begrænsninger i emnevalg, begrænsninger i deltagerens alder, begrænsninger i geografien med videre.

Hvis skolen nu vælger at tilrettelægge noget undervisning uden at hente tilskud hjem til det, så er skolen friere stillet på mange områder. For eksempel gælder der for den tilskudsberettigede undervisning begrænsninger i emnevalg. Man må ikke lave behandling, udbrede overtro, lave virksomhed med underholdning som hovedformål og så videre. Men uden tilskud må man gerne lave hold inden for disse områder. Det kan endda ske uden for kommunen, uden at man skal spørge først, og man kan også lave rene børnekurser, som nogen gør i for eksempel yoga eller i billedkunst.

Økonomiske håndtag

Bliver det så ikke dyrt, hvis man ikke får tilskud? Jo, det bliver dyrere, men hvis tilskuddet i forvejen er blevet udhulet, skal der ikke meget deltagerbetaling til for at opveje differencen. Der foreligger jo også en

mulighed for at justere lærerlønnen, for det er kun tilskudsberettiget undervisning, der skal holde sig til lønbekendtgørelsens lønregler. Det er naturligvis også en rigtig god ide at tænke grundigt over den målgruppe, som man henvender sig til. Er det en købedygtig gruppe, og er det en gode og salgbar 'vare', der efterspørges?

Synergi

Hvad skal man så finde på, hvis man vil lave indtægtsdækket virksomhed uden tilskud? Brug dog de helt oplagte ting, hvor skolen allerede har lærere ansat, som kan og vil noget mere end den almindelige voksenundervisning. Det kunne som nævnt være en yogalærer, som gerne vil lave yoga for børn, hvilket ikke vil være tilskudsberettiget. Men det kunne også oplagt være afspændingspædagoger/psykomotoriske terapeuter, der ud over deres holdundervisning også kan tilbyde individuel behandling, som heller ikke er tilskudsberettiget. Her kan aftenskolen sælge behandlinger til kunder, og så lønne behandleren, men samtidig tage et mindre gebyr for anstrengelserne. Nogle skoler har sproglærere, der gerne vil undervise i intensive individuelle forløb. For eksempel 20 timers soloengelsk for 4.000 kroner I enkelte kommuner vil man måske acceptere hold på 1 deltager, og så kan jo lave det med tilskud. Aktiviteter af denne slags vil give en god synergieffekt.

Særlige arrangementer

Underholdning, agitation, udbredelse af overtro er nogle af de ting, som skolerne ikke må beskæftige sig med, når det er tilskudsberettiget undervisning. Men her kan skolerne forholde sig friere uden at tænke på loven, så det er bare om at finde nogle gode ideer, der passer sammen med skolens øvrige virksomhed.

Aftenskolerne kan en masse relevante ting

Husk, at skolen allerede har viden og erfaring om administration, markedsføring, undervisningsplanlægning og meget mere, som kan være vigtige parametre, når der tænkes indtægtsdækket virksomhed. Det er en god ide at holde sig til undervisning og behandling, som ikke er momspligtig, men kommer man ud i ting, som er momspligtige, så er grænsen før man skal betale moms jo 50.000 kroner i omsætning.

Projekter

Et oplagt område, hvis man har is i maven og for megen tid, er jo at søge projekter, hvor skolen indgår som for eksempel administrator og medbetaler af projekt-/lederløn. Det kan være en svær men lærerig vej, og som DOF-skole har man mulighed af et gratis abonnement på Tilskudsbasen /Funding-Europe, der er en meget stor database over fondsansøgningsmuligheder. (Se DOF's hjemmeside og www.tilskudsbasen.dk)